

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Nonus. De quibusdam improprijs causis priuationis, taedij spiritualis, & subtractionis sensibilis deuotionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

ne solus frigore peccati constrictus, ob-
rigescat: Væ a enim soli, quia cum ce-
ciderit, non habet subleuantem se. Et
hoc modo vt plurimum antiqui Patres
iuniorum, & tentationibus penè amen-
tium pericula sustulerunt feliciter. Ter-
tium est, vt eis viriliter resistatur, non
quidem ira, vt actu resistentiæ tentatio-
num passio omnino abeat; hoc enim
sæpè tumentes fluctus turbati animi, &
corporis, non permittunt; sed vt vi ira-
scibili in propriam malitiam declinet,
seipsum odiat, & qui, vt ab omnibus
creaturis odiatur, ab ijsquæ molestiam
suscipiat, dignissimus sit: in corde au-
tem, & voluntate, consensum non præ-
beat, humiliterquæ insolentiam inordi-
nati appetitus sustineat, gemitibus in-
narrabilibus suspirans, & orans, donec
Domino iubente redeat tranquillitas;
cum eo etiam, vt si concupiscentiæ ca-
lores infernali penè sufflamine adurant,
omni conatu similes commotiones,
non resistendo; sed fugiendo, obliui-
scendo, & occasiones deuitando, abi-
gantur. [peccata enim omnia *b* resi-
stendo; carnalia autem melius fugien-
do vincuntur.] Iam verò, cum sicut
quilibet homo natus de muliere, multis
repletur miserijs, secundum externum,
& communem hominum viuendi mo-
dum; ita etiam spiritualem Athletam
in suo interiori, variè originalis, &
actualis peccati scoriam depurare,
pro singulari notitia conse-
quenter dicimus,

a *Eccles. 6. 4.* b *Taul. insir. c. 19.*

*De quibusdam impropriis causis priva-
tionis, tædij spiritualis, & subtractio-
nis sensibilis deuotionis.*

ARTICVLVS NONVS.

NE tam Magister, quam Discipulus
in mysticis tædij aberrent, sibi quæ
aut alijs persuadeant, quotidianas penè
desolationes, ex Dei pura operatione
procedere, & magni profectus spiritua-
lis indicium esse, spiritualia tædia, aut
sensibilis deuotionis subtractiones in-
currere; ex infinitis propemodum
causis ariditatem, pondus, & hebetudi-
nem internam producentibus, notabi-
liores quasdam apponemus; & harum
Prima est, si aliquis ad statum mysti-
cum non vocatus, ei sese ingerat; eò
quod coæquales, & notos audiat, le-
gatvè tali instituto magnas consolatio-
nes internas, & virtuosæ vitæ laudem
consequi; vel etiam quod ab inexper-
tis, & crudo zelo ductis persuadeatur
ad mystica exercenda, licet de sæculi
commoditatibus verò corde, ne latum
quidem vnguem recesserit, atq; ad in-
ternam deuotionem confugiat eò li-
bentius, quò quoquo modo suæ con-
solationi intendit: & quidem ante ta-
lem margaritas mysticas proijcere, hoc
efficit, vt postmodum tanquam porcus
illas (pro sua, quam vndiq; appetit, sen-
sualitate) pedibus suis conculcet, ad alia
diffluat, nec paruis diæterijs, aut Instru-
ctorem, aut ipsam mysticam vitam dis-
rumpat.

G 2

Secun-

Secunda est, ipsa nuda, & sola à vitijs cōhibitio; qua animalis homo, quod desiderijs, & concupiscentijs suis satisfacere nequeat, affligitur, ac in natura vitiata, ipso facto tristitiam, & amarulentiam incurrit: & hæc priuationis causa, tam est ampla, vt nonnulli tum sæcularium, tum religiosorum etiam, qui nec ex instituto, nec per accidens mystico studio vacant, aut eius notitiam vel tenuem habent, ita subinde affligantur, vt in corporis graues infirmitates, animi languores, & quasi omnis generis desperationes incurrant; qui tamen si illecebrarum appetitibus satisfacere possent, illicò melius habere viderentur.

Tertia est, [quod à peccatis vix liberi impudenter *a* sibi putant summa deberi; secus & si admirandas Dei consolationes non experiantur, impatientes fiant] verum eiusmodi cum [amore creaturarum *b* pleni sint; etiam sanguineis lachrymis Dei amorem non obtinent.]

Quarta est, terrena inhabitatio, quæ per corporis infirmitates, mutationes, eiusque afflictiones, etiam alioqui fortem animum solet mollem, & ad ardua remissum facere; vndè vix quidquam tam corpori, quam animo iniuriosum accidere potest, quin sæminea teneritudine in tristitiam, & mille querelas abeat.

Quinta est exercitium virtutis in arduo situm, longèque difficiliùs, quam

à vitijs cōhibitio, cum perfectius sit bonum operari, quam malum declinare; & quia à mysticis virtutis actus continuo producantur, toties quoties actum virtutis operatus fuerit, (si interea sentiat aliam legem repugnantem legi mentis suæ) aliquam etiam molestiam subibit, non quod de actu virtutis exercitæ tristetur; sed quod doleat actus eiusmodi, non ea, qua intelligit posse, & debere fieri, tranquillitate, & animi alacritate perfici, iuxta illud; condeletor *c* legi Dei secundum interiorem hominem, licet tota natura magnitudinis suæ mole grauet, ac piæ lectiones, & quidquid demum virtutem sapit, affligat: animus enim nondum gratia sanatus, non quod vult bonum hoc agit, sed quod non vult malum, hoc operatur.

Sexta consequitur facilè præcedentem, quando nimirum remissè, & negligenter *d* tam mortificationis, quam recollectionis actus, tanquam infidelis seruus operatur, ac talentum in sudario absconditum relinquit, & tali, tanquam qui in minimo infidelis est, quod maius est, quis credat? & qui à sæculi oblectamentis virili animo non abstinet, quis cœlestes ipsi consolationes porrigat?

Septima, quæ est quotidiana, ac in praxi frequentissima inuenitur, est inclinatio ad fundum, siue principium amoris, & ponderis tendentis ad primum Ens, & Bonum; (NB.) attamen in præ-

a Taul. Dom. 2. post Oct. Epiph. *b* Idem. serm. de Natiuit. B. M. V. circa fin. *c* Rom. 7. *d* Candef. 1. p. 6. 18.

in præsentiarum ex amissione originalis iustitiæ, & naturæ inordinatione, vltro citroque vitiatum. cum itaque contigerit, nihil singulare supra à Deo experiri, ex naturali inclinatione ad fundum, tanquam aliquid diuinæ fruitio- nis continens, procumbit mysticus, bonum, & eius amorem appetens; vbi cum nuda cogitatio, inclinatio, aut prima Dei perceptio abierit, tanquam in tenebris obuolutus, in proprio carcere suiipsum hæsitat, bonarumq; cogitationum, & affectuum vsu destituitur; subindè vt à graui somno ad seipsum rediens, & ingemiscens. quin imò ex nulla alia causa, pænosa illa cordis, & fundi angustia (de qua tot, tantæque apud practicos iterato effunduntur, & querimonix, & terrores) progignitur, quam ex fundi illa incarceratione, vbi modicum Dei, & plurimum miserix propriæ habetur. hæc tamen non ita accipienda sunt, ac si fundi purus aspectus reijciendus sit; sed ne ex inibi tenaci inhæ- sione, omnis pia & cogitatio, & affectus in obscurum abeant, animo in, nescio quo, infernali penè vacuo, & nullo tabescente.

Octaua ex præcedenti oritur; cum enim per tædiosam fundi incarcerationem, in continuis penè tenebris obambulent; propriæ interioritatis exulcerationem semper inspicientes, paulatim tanquam aridi, nec aliquo cœlesti rore humectati, ingrediuntur, ad omne opus bonum languidi, sibi, alijsque graues. Vnde etiam [Deum Opt. Max. vt

durum, vel austerum a sibi proponunt; qui verè mitis & benignus est; & in veritate pius, & misericors.]

Nona est, ex tristitia, quæ contingit, quando per accidens, vel ex actu infuso, insignior aliqua mystica operatio iterum *b* euanuerit; tum enim anima adhuc sensualibus assueta, tædio afficitur, ac quoquo modo laborat, vt ad eandem, aut similem dulcedinem, admittatur: in tantum etiam, vt quandoque sublimioribus statibus sese ingerere cupiat, maioremque afflictionem ex altioribus se, incurrat.

Decima est, quando spiritualis director, fortè nec theoricæ distinctionis, multoque minus practicæ vicissitudinis gnarus, piam animam susque deque, iuxta propriæ dispositionis influentias, circumageret, & cum dextrorsum eundum esset, ille sinistrorsum cogeret, aut si fruitio per actiones aliquas, puta contemplationis, suspirij, vel meditationis continuanda foret, ille cessationem ab operationibus, & nudam Dei expectationem (in rei veritate autem, boni operis negligentiam, otiumque spirituale) præciperet; dumque inferiora maiori realitate animam perfunderent, ille altiora depingeret: quo in genere quis sanæ mentis, piæ animæ illaqueatos cruciatus, non condolens videat?

Vndecima est, quod [nonnunquam *c* in homine bono, qui Deum purè quærit, oboritur grauissima quædam angustia, & afflictio, vel ex indispositione, complexioneque naturali, vel cœli

G 3

influen-

a S. Bonau. de process. Rel. c. 2. b Taul. ser. 1. de S. Aug. & ser. 1. de com. Mart. c Blos. spec. spir. c. 8.

influentia, atque aëris inæqualitate, vel ex maligni spiritus operatione, aliavè ex causa, Deo id permittente: tumque ipse pius homo putans se non placere Deo, solet pacem pectoris amittere, & mœrorem, perturbationemque animi incurrere. Si te itaque corripuerit talis angor, non eum velis violenter excutere, neque multas rationes perquiras, quibus te indè eripere possis: sed suscipe ipsam pressuræ molestiam humiliter de manu Domini, tranquam rem tibi maximè salutarem, & eam tranquillo, resignatoque animo sustine, etiamsi illa perduret pluribus annis, aut toto vitæ tuæ tempore: ita enim Deus, & Angeli commorabuntur apud te, tua humilitate, & patientia delectati.]

Præterea [multis de causis sensibilis gustus spiritus, interdum subtrahitur.

Primò namque subtrahi solet, ex amorosa quadam indignatione, quæ contingere solet inter amantes, propter indicium amoris alteri cuiquam ostensum, quo mutuus amor, vel in minimo relaxari timer, eò quod zelotypus est: sic Spiritus sanctus animam sentiens quantulamcunque consolationem extraneam admisisse, sensationem suæ dulcedinis, & amoris eidem subtrahit per indicium illud, amorosam indignationem ostentans, ut ipsa se diliquisse cognoscat, corripiat, & caueat, ne (quod absit) indignationem suam referuet, qui sine compare solus amari desiderat.

Secundò verò subtrahit, ut anima dilecta recognoscat hæc à semetipsa mi-

nimè habuisse, nec proprijs exercitijs meruisse; sed ex libera dilecti bonitate profluxisse, ne per incuriam, vel propriam complacentiam insolescat, sed magis semper se humiliare studeat.

Tertiò proinde subtrahit, eò quod aliquando natura sensualis ex affluentia sensationis illius nimium debilitatur, & vulneratur, præsertim circa pectus, ubi magis ebullire facit vitalem cordis sanguinem. Tunc enim calorem suum Spiritus sanctus retrahit, ut natura refocilletur, & ad novam sensationem rehabilitetur.

Quartò autem se subtrahit, ut sic amorosæ animæ evidentiùs innotescat sua propria tepiditas, & acedia in exercitijs amoris, virtutum, & bonorum operum, si sensationem suæ bonitatis, & amoris eidem non elargiretur, & adquirendam à Dilecto gratiam, & auxilium magis sollicita reddatur, quasi sine illius sensatione, & consolatione, nec in amore, virtutibus & exercitijs proficere, neque in acquisitis quidem persistere valeat.

Quintò etiam se subtrahit, ut felix sponsa per experientiam probetur, si iam ad tantam strenuitatem exercitiorum profecerit, quod experimentali consolatione possit carere.

Sextò denique se subtrahit, ut ipsa discat & agnoscat, quod in hac sensatione nec est vera Sanctitas, nec vera amoris iustitia: quia nec sanctiores sunt, nec magis diligunt, qui maiorem sensationem secundùm sensualitatem recipiunt: sed qui

qui virtutem suam amatiuam in spiritu supra sensualitatem per amorem operantem diuinæ voluntati penitus subiectam, promptam & unitam habent: ita quod secundum diuinum beneplacitum pauperes esse sciunt, omni terrena consolatione, tactu, sensatione, & sapore priuati: & in hoc solo posse consolari, quod Deum amant purissime amore intellectuali, qui solus amor verus est. Quod, inquam, omnes virtutes, & omnem iustitiam perficere norunt ad honorem Dei, nullam aliam sensationem, vel oblectationem quærentes.] Porro quæ operatio potissimum proficit in derelictione, aut interna ariditate constituto, hic consequenter dicemus,

*In ariditate vim irascibilem per actus re-
cte intentionis, & resignationis ex-
citandam esse.*

ARTICVLVS DECIMVS.

TRiplici modo solet homo circa apprehensionem boni sese habere; Primò directè, & cum ex naturali impetu bonum appetit virtute concupiscibili. Verùm ne bonum accessu mali, aut minuat, aut depereat, virtute irascibili omne nociuum, vt potest, diligentius abigit: quia verò in vtroque modo excessus committi potest, virtute rationabili inquirat, & diiudicat, ne aut bonum improportionatū constriingat, aut in propellendo malo, vel negligenter agat, vel nimium laborem fru-

stra insumat. quia verò, cum sensibili deuotioni tenebrosa nox aridi cordis, & affectus successerit, aut virtus in arduo sita pusillanimitatem incusserit, mirum in modum solet animalis homo conturbari, libros euoluere, consilium importunius vrgeri, & nihil non attentare, fortè etiam ad-nescio quam non tepiditatem, quasi auxilijs præsentiam Dei continuantibus, destitutus foret, diffluere: Hinc longè aliter diuinorum amans virtute rationali armatus, sentit cum Propheta psallente: Meditatus sum nocte cum corde meo, & exercitabar, & scopebam spiritum meum. ac si diceret, quando nox, & tenebræ interiores me vndique inuaserunt, & aridum, ac diuino gustu alienum me fecerunt; non idè otio detentus fui, aut aliud vtilè non assumpsi; sed dura & molesta fricatione, non per vim concupiscibilem, sed per vim irascibilem mihi ipsi indignans, humilitate, patientia, & resignatione omnes animæ tentationes, cupiditates, ac desideria varia ad instar pulueris absterfi; sciens hanc occupationem non minus Deo gratam, quam mihi vtilem esse. At si omni diligentia adhibita, nihilominus distractio, tentatio, vel ariditas perseuerent: (frequenter enim contingit, vt meditantis propria concupiscentia abstractus, & illectus, & mundana imaginatione à seipso diuisus, vsque adè intumuerit, vt sensibili deuotioni, ne tantillus quidem in interiori locus supersit) tum humili resignatione, & subiectione in di-

uinum

a Gers. Theol. myst. conf. 42. b Psalm. 76.